

Seguretat viària

S'entén per accident de trànsit laboral la lesió corporal que pateix un treballador en ocasió o com a conseqüència de la feina que fa, en què intervé un vehicle en moviment en una via pública afectada per la legislació de trànsit. A Catalunya, l'any 2020 van haver 22.734 víctimes d'accidents de trànsit, i una part important es van produir en els trajectes d'anada i tornada de la feina.

Els accidents de trànsit en l'entorn laboral es poden classificar en:

Accident de trànsit *in itinere*: és l'accident de trànsit que té lloc durant el recorregut habitual del treballador entre el lloc de residència i el lloc de treball. Recorda: un accident *in itinere* és l'accident que té lloc durant el recorregut habitual del treballador entre el lloc de residència i el lloc de treball.

Accident de trànsit en jornada: és l'accident de trànsit que té lloc quan el treballador utilitza el vehicle en desplaçaments fora de les instal·lacions de l'empresa per motius de feina.

Dins dels accidents en jornada, podem distingir:

- Els que pateixen els treballadors per als quals la conducció és l'activitat principal (xofers, transportistes, etc.).
- Els que pateixen els treballadors per als quals la conducció no és l'activitat principal (inspectors, personal tècnic, etc.).

Cal tenir en compte que no tots els accidents de treball *in itinere* són accidents de trànsit. Si no hi intervé un vehicle, parlem d'accidents *in itinere* de no trànsit, com per exemple, les caigudes o torçades de turmell durant el trajecte entre el domicili i el lloc de treball.

Tal com estableix l'article 156.2 a) de la Llei general de la Seguretat Social i la jurisprudència sobre els accidents de treball *in itinere*, cal que es donin quatre requisits per ser considerats com a tals:

- Teleològic: la finalitat del desplaçament ha de ser la d'anar o tornar de la feina.
- Topogràfic: el camí utilitzat per al desplaçament ha de ser l'habitual i normal.
- Mecànic: el mitjà de transport emprat per salvar la distància a recórrer ha de ser l'habitual i adequat.

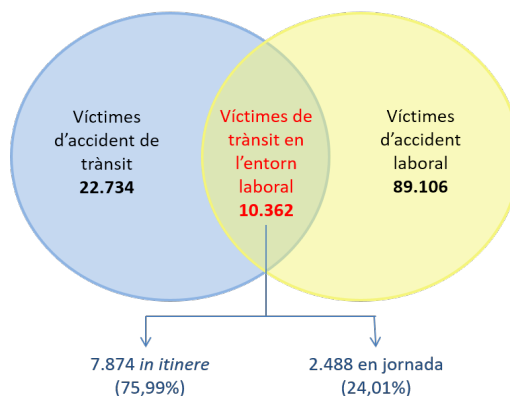
- Cronològic: el temps utilitzat ha de ser el normal, sense interrupcions per motius particulars que puguin trencar la relació de causalitat, tenint en compte la distància a recórrer, el mitjà de transport utilitzat.

Dades d'interès:

Al gràfic que es mostra a continuació es pot observar que, del total de víctimes d'accidents laborals de trànsit a Catalunya, més del 75% corresponen a accidents *in itinere*:

En el cas de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, la dispersió de centres de treball i la varietat de llocs de treball comporten una gran mobilitat dels treballadors, de manera que els accidents de treball en els desplaçaments d'anada i tornada de la feina van representar l'any 2020 el 37,83% del total de les víctimes d'accidents amb baixa laboral.

Víctimes de trànsit en l'entorn laboral. Any 2020

Font: Dades de 2020 del Servei Català de Trànsit i del Departament d'Empresa i Treball

Fig. 1 Infografia sobre les víctimes de trànsit, víctimes de trànsit en l'entorn laboral i víctimes d'accident laboral de l'any 2020.

Cotxe:

- Programar les **rutes** d'acord amb el temps i els recorreguts raonables.
- **Circular**, com a norma general, per la dreta de la via pública, respectant els límits de velocitat.

- Adequar la **conducció** a les característiques de la via per la que es circula, així com a les condicions climatològiques o ambientals adverses.
- **Senyalitzar** totes les maniobres.
- Mantenir en tot moment una correcta **distància de seguretat** (lateral i frontal).
- Evitar distraccions durant la conducció i mantenir un nivell adequat d'**atenció**.
- **Regular** correctament els miralls retrovisors dels vehicles per tenir la millor visió possible.
- Realitzar un bon **manteniment** preventiu del vehicle (pneumàtics, suspensions, nivells d'oli i líquids, frens, llums, eixugaparabrises, etc.).
- Manipular el sistema de navegació **GPS** sempre **abans** de començar el viatge amb el vehicle aturat, i utilitzar-los amb veu per evitar mirar-los. En el cas d'utilitzar-se mapes de carretera, mai es consultaran amb el vehicle en moviment.
- Evitar parlar per **telèfon** mentre es condueix, i si fos necessari fer-ho sempre amb un sistema de mans lliures i mantenir converses curtes.
- Mantenir sempre les dues **mans al volant** (evitar menjar, beure, fumar, buscar objectes dins el vehicle, etc.).
- Evitar la **somnolència**, i cas que aparegui, aturar el vehicle i descansar en un lloc adequat entre 20-30 minuts. Les hores més perilloses per conduir es troben entre les 3.00h i les 6.00h de la matinada i entre les 14.00h i les 16.00h de la tarda.
- No ingerir begudes alcohòliques, per molt petita que sigui la quantitat, ni fer menjars copiosos.
- En cas de prendre medicaments per prescripció mèdica, llegir les seves instruccions evitant, sempre que sigui possible, la ingesta d'aquells que provoquin somnolència.
- Durant la **conducció en companyia**, l'atenció ha d'estar en la conducció i no en la conversa.
- Identificar els punts negres i els trams d'especial risc en els desplaçaments que feu quotidianament.

A peu, vianants:

- Parar atenció a possibles irregularitats i/o desperfectes del paviment i les superfícies dels carrers.
- Sempre que es pugui, utilitzar les vies més segures, preferentment per carrers tancats al trànsit motoritzat. Si no, aquelles en què els vehicles vagin a menys velocitat.
- Travessar únicament pels llocs habilitats. No travessar sense mirar.
- En cas que hi hagi semàfors o barreres, esperar fins al moment de passar.
- Assegurar-se, abans de passar, que ha estat vist i que els vehicles s'aturaran.
- No utilitzar dispositius electrònics mentre es camina, però molt especialment en el moment de travessar.
- No travessar mai per darrere d'un vehicle, no irrompre a la calçada i no creuar-se amb la trajectòria d'un vehicle.

En Patinet:

- **Fer ús del casc**, tot i que no és obligatori, és totalment recomanable amb la finalitat d'evitar lesions al cap en el cas de xoc o caiguda.
- Valorar l'ús d'altres **proteccions** com són les genolleres, colzeres i guants.
- Recordar que un patinet és menys visible que un cotxe i gairebé no fa soroll. Per això, és recomanable portar **armilla reflectora**, especialment si el desplaçament es produeix en hores amb poca llum com a l'alba o al capvespre o per una zona de poca visibilitat. D'aquesta manera, facilitarà ser visible tant per a altres vehicles com per a vianants. Disposar de llums frontals (blanc) , laterals (groc), part posterior (vermell).
- Circular a la velocitat permesa, no més de 25 km/h per carril bici, 30km/h carretera i 10km/h per la vorera.
- **Senyalitzar les maniobres a realitzar**, principalment els girs a dreta o esquerra.
- Busqui i eviti paviments amb irregularitats i/o desperfectes.

- Planificar la ruta, per assegurar-nos **circular únicament per llocs autoritzats**. Circular preferentment pel carril bici o carrils autoritzats.
- Revisar regularment l'estat del patinet per detectar desgast o desperfectes, a més de disposar d'un indicador visible on consti la velocitat i el nivell de bateria.
- Disposar de sistema de frenada.

En bicicleta:

- **Utilitzar casc**, independentment que actualment només sigui obligatori a les vies interurbanes, perquè a les ciutats també salven vides.
- Utilitzar sistemes per fer-se veure, incorporant **llums** LED tant al davant com al darrere, i fent servir **roba reflectora**, tant de dia com durant la nit, així com un mirall retrovisor.
- Utilitzar la part de la via destinada a circular-hi, el carril bici, i en el cas que no n'hi hagi, utilitzar el carril dret.
- Planificar la ruta, per assegurar-nos **circular únicament per llocs autoritzats**. Portar roba adequada i que protegeixi en cas de caiguda.
- Fer l'itinerari per la ruta més segura.
- Complir amb les normes de circulació, respectant els vianants.
- L'ús d'auriculars o del mòbil mentre es condueix una bicicleta és un factor de risc que multiplica la possibilitat d'accident.
- En cas de paviment mullat, cal anar amb precaució amb les marques viàries, perquè acostumen a ser lliscants si es frena o accelera a sobre.
- Recordar que la bicicleta és un vehicle i ha d'estar en bon estat, per la qual cosa s'ha de revisar periòdicament.

A la ciutat:

- No t'acostis massa a la vorera ni als cotxes aparcats.
- Circula en línia recta sempre que puguis, evita anar entre cotxes aturats, esquivar vianants, etc.
- Quan circulis per un espai de vianants, mantingues la distància, circula a poca velocitat per seguretat i per convivència.

A la carretera:

- Quan no tenen un lloc reservat, les bicicletes han d'anar pel voral, si n'hi ha.

De nit (també en túnels o amb poca visibilitat):

- Has de portar el catadiòptric del darrere i encendre el llum davanter i posterior.
- Es recomana portar catadiòptrics als pedals i les rodes.
- Si vas per carretera, és obligatori portar una peça de roba que sigui reflectora.

En Moto:

- Utilitzar l'equip de seguretat.
- Manteniment de la moto i l'equip de seguretat passiva.
- Mantenir una velocitat adient.
- Utilització de l'espai de la carretera de manera segura.
- Dins la ciutat adaptar del conducció, posant atenció, anticipació y conducció preventiva.
- Evita distraccions.
- A la carretera, circula a la velocitat adient, mantingues la distància de seguretat i sigues previngut a l'hora de traçar les corbes.
- Participar en un curs de conducció segura t'ajudarà a reciclar-te o aprendre noves nocions.
- Tenir en compte la climatologia i l'estat de l'asfalt.